

Právo ve veřejné sféře

Zapamatujte si:

- ✓ Trestní právo chrání zájmy společnosti, ústavní zřízení ČR, práva a oprávněné zájmy osob.
- ✓ Hlavním právním předpisem je v této oblasti trestní zákon. Ten stanovuje zejména, jaké jednání je zločinem (trestným činem) a jaké tresty za ně mohou soudy ukládat.
- ✓ Zločin je takové jednání, které naplňuje znaky popsané v trestním zákoně a které dosahuje stanoveného stupně společenské nebezpečnosti.
- ✓ Základním cílem trestání je nastolení spravedlnosti: pachatel musí být za svůj zločin přiměřeně potrestán, společnost musí být před ním dostatečně chráněna.
- ✓ Nejpřísnějším trestem u nás je (po zrušení trestu smrti) takzvaný výjimečný trest (odnětí svobody v rozpětí 15 – 25 let nebo na doživotí).
- ✓ Pachatele neodrazuje od spáchání trestného činu přísnost trestu, ale jistota, že budou dopadeni, odsouzeni a potrestáni.
- ✓ Trestní odpovědnost nezletilých osob má s ohledem na jejich věk a jemu odpovídající duševní vyzrálост speciální úpravu.

Soudy, soudní řízení a právnícká profese

Zapamatujte si:

- ✓ Soudy v konkrétních případech nalézají právo (rozhodují podle zákona o našich právech a povinnostech). Tím vnášejí do společnosti spravedlnost.
- ✓ Civilní řízení (občanské soudní řízení) je právní postup, který probíhá před soudy a v němž soudy především rozhodují spory či jiné záležitosti a poté provádějí výkon těchto rozhodnutí.
- ✓ Trestní řízení je právní postup, který probíhá před orgány činnými v trestním řízení (policejní orgán, státní zastupitelství a soudy) a jehož cílem je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání jejich pachatelů.
- ✓ V rámci správního soudnictví rozhodují soudy o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu a před jeho nezákonným zásahem, o kompetenčních žalobách a rovněž ve věcech volebních a o některých záležitostech politických stran a politických hnutí.
- ✓ Úkolem státních zastupitelství je zastupovat stát v otázkách týkajících se činnosti soudů.
- ✓ Posláním advokacie a notářství je zpřístupnit laikům určité odborné informace, poskytnout jim zasvěcenou pomoc v oblastech, v nichž se sami dobře nevyznají.